

DOLENJSKE NOVICE

Dolenjske Novice izhajajo vsak četrtek; ako
: : je ta dan praznik, dan poprej. : :

Cena jim je za celo leto (od aprila do aprila) 3 K, za pol leta 1.50 K. Naročnina
za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 3.50 K, za Ameriko 4.50 K.
List in oglasi se plačujejo naprej.

: Vse dopise, naročnino in oznanila :
: sprejema tiskarna J. Krajec nasl. :

dne 18. avgusta

1830.

dne 21. novembra

1916.

Presvitl. cesarja Franca Jožefa I. - ni več!

Kakor blisek se je raznesla 21. novembra širom naše domovine pretužna vest, da je za vedno prenehalo biti veliko srce, velikega in predobrega našega državnega Očeta presvitlega cesarja Franca Jožefa I., da je zasnivalo čuječe oko, ki je tako skrbno čuvalo nad avstrijskimi narodi, večni senj, da je omahnila očetovska Njegova roka, ki je delila toliko dobrot, ki je obrisala raz lice siromakov toliko solzâ, ki je le blagoslavljala in nikdar udarila.

Presvitli naš vladar je umrl!

O grenka smrt, kako si strašna, kako si neusmiljena!

Iztrgala si Ga nam, ko bi Ga najbolj potrebovali! Med gromenjem topov in ropotanjem pušk, med sikanjem granat in zvenčanjem mečev, med ječanjem ranjencev, ki so umirali za Te na bojnem polju in „hura“ klici Tvojih hrabrih sinov-zmagovalcev si zasnival večni sanj.

Sredi dela, najtežavnejšega dela za domovino in svoje narode, obdan od skrbi si nas zapustil sirote.

„Dovolj dela, dovolj skrbi in tuge, dovolj ljubezni in požrtvovalnosti! Pridi sedaj moj zvesti, moj dobri in skrbni, da si odpočiješ v Mojem kraljestvu, kjer ni trpljenja, ni bridkosti, kjer ni vojske in sovražnikov, kjer vlada sveti mir, kjer kraljuje večno veselje, večna sreča!“ zaklical Ti je Vsevečni.

In odšel si ž Njim, ki si Mu služil zvesto in udano vse življenje! Odšel si k Njemu, ki si ga hvalil v dnevih veselja in sreče, in ki si ga klical na pomoč v dnevih bridkosti, tuge in žalosti. Odšel si k Njemu, ki si Ga ljubil, kateremu si tolikokrat izročal sebe in nas svoje otroke v varstvo.

In nas si zapustil sirote!

Zapustil si mogočno Avstrijo, ki si jo tako modro vladal dolgih 68 let, zapustil si svoje milijonske narode, ki si jih tako ljubil in ki so Ti bili tako zvesti in udani!

Zadoneli so zvonovi žalostno svojo pesem in so oznanjali svetu, da predobrega vladarja ni več; oči 43 milijonov zvestih državljanov pa so se porosile. Da, presvitli vladar, potoki solzâ, ki jih točimo za Teboj, so jasna priča, kaj si nam bil!

Trikrat smo hiteli zvesti in srčno Ti udani Slovenci v našo prestolico belo Ljubljano, da smo Ti zrli na svetih slovenskih tleh, v očetovsko mili a skrbni obraz, da smo Ti potožili svoje reve in nadloge, da smo Te navdušeno pozdravljali.

A sedaj si odšel v domovino srečnih, kjer si se zopet združil s svojo toli objokovano premilo soprogo Elizabeto, po plačilo — in ne bo Te več! —

O, predobri vladar, pa za nas nisi umrl! V nas bodeš živel, Tvoj spomin nam bo svet. Saj je v srcu najmanjšega otroka, kakor utrujenega starčka zapisano Tvoje ime z zlatimi črkami. In kar je zapisano v hvaležnem srcu zvestega Slovenca - Avstrijca, ne izbrise nihče — kot smrt.

Postavil si si spomenik, kakršnega si ni postavil noben vladar, zato bode živel Tvoj spomin na veke!

Ustavite se solzé — saj Ga ne priključete nazaj našega dobrega Očeta! Saj je šel k Njemu, ki je vladar celega sveta, in Ga bo prosil, da nam pomaga v teh prebridkih dnevih.

**Bog nebeški Ti Mu plačaj,
Bog nebeški Ti Mu vračaj!**

Cesarjeva smrt.

Dunaj, 21. novembra. (K. u.) Korespondenca Wilhelm poroča:

Izredna odporna moč, ki jo je pokazal cesar Franc Jožef v svoji visoki starosti večkrat v zadnjih desetletjih, ko je bil precej močno bolan na sopilih; udanost, skrb in umetnost njegovih zdravnikov je povzročila, da je tako okolica cesarja, kakor tudi vse prebivalstvo monarhije upalo, da bo cesar prebolel tudi zadnjo bolezen, ki ga je napadla v prvih desetih dneh meseca novembra. Iz buletinov, ki so neprikrito opisovali pravo cesarjevo stanje, je znano, da je živel cesar po navadi in da je delal do večeraj, pač se je v zadnjih dneh preveč zanašal na-se, ker je kljub zvišani vročini in kljub kašlju veliko govoril, ko se mu je, kakor običajno poročalo in v daljših avdijencah, ki jih je podeljeval. Od 18. t. m. cesarju ni jed več tako tehnila kot prej. Cesar je spil ta dan, da poživi svoje moči, en kozarec belega vina in dva mala kozarca šampanca; kadil je vedno še svojo smotko, kakor je bil navajen. Zadnje noči je motil deloma kašelj, a ker je srce dobro utripalo in ker je bilo tudi dihanje dobro, so bili zdravniki še 19. t. m. pomirjeni. Cesar je še celo večeraj podnevi delal, da si se mu je poznalo, da je bolj truden in slab, kakor navadno. Sprejel je še, kakor znano, višjega armadnega poveljnika maršala nadvojvoda Friderika v avdijenci, ki je trajala tri četrt ure. V najožji okolici cesarjevi so se pa resno bali zanj. Nadvojvodinja Marija Valerija je bila v zadnjih dneh vedno pri cesarju. Na Dunaj se je pripeljala tudi starejša cesarjeva hči princesa in nadvojvodinja Gizela Bavarska. Prestolonaslednik in prestolonaslednica sta

ostala trajno na Dunaju. V ponedeljek zvečer je šel cesar prvič prej spat kot sicer; nato šele je pričel kašljati. Prvi del noči do 1. ure ni bilo nobene motitve, nato je pa pričel kašljati. Mrzlica, ki ni ponehvala, je podnevi postajala nevarna. Popoldne se je stanje tako poslabšalo, da je moral cesar umreti. Nadvojvodinja Marija Valerija, ki je bila ves čas neprekinjeno pri smrtni postelji svojega cesarskega očeta, se je peljala nekoliko pred 8. uro zvečer na zahodni kolodvor, da čaka svojo hčer, ki je prihajala na Dunaj iz Wallsee, a se je takoj za njo pripeljal neki dvorni uradnik in jo obvestil, naj se vrne v Schönbrunn, ker ni bilo več upati, da se ohrani cesarju življenje. Čez nekaj časa, ko se je vrnila nadvojvodinja, je izdihnil cesar svojo dušo.

Prebivalstvo je v prvih večernih urah razširjeno poročilo, da postaja mrzlica močnejša, resno vznemirilo. Potem, ko je bil izdan večerni buletin, se žal ni moglo več dvomiti, da je cesarjeva bolezen težka. Kljub temu se je trdno verovalo, da bo cesar premagal bolezen. V vseh cerkvah je za njegovo ozdravljenje najgorečnejše molilo veliko ljudi.

Poročilo, da je vladar umrl, se je razširilo šele okoli 11. ure ponoči v javnih lokalih in je ljudi naravnost osupnilo; verovati niso mogli, da bi bilo to res.

Posebne izdaje listov so okoli polnoči javno naznanile, da je cesar umrl.

Dunaj, 21. nov. „Fremdenblatt“ poroča: Pri smrti cesarja so bili navzoči vsi na Dunaju bivaajoči člani cesarske hiše, vsi dvorni dostojanstveniki, zunanji minister baron Burian, ministrski predsednik dr. pl. Körber. Baron Burian je zapustil Schönbrunn uro pozneje kot ostali. Ob postelji je opravila nadvojvodinja Marija Valerija molitve za umirajoče.

V. avstrijsko vojno posojilo.

V. avstrijsko vojno posojilo se je že predložilo v subskripcijo. Rok za podpisovanje tega posojila je določen na čas od 20. novembra 1916 do 16. decembra 1916, in je tedaj jako kratek. V. vojno posojilo bo nudilo podpisovalcem enako velike koristi in ugodnosti, kakor vsa prejšnja. Tudi toplot se izda v dveh oblikah: kot 40 letno, davka prosto, 5 1/2 odstotno amortizacijsko državno posojilo in kot 5 1/2 odstotno, davka prosto vračljivo posojilo na državnozakladne liste s 5 1/2 letnim rokom do 1. junija 1922. Pričakovati je, da bo večina podpisovalcev tudi sedaj dala prednost 40 letnemu amort. posojilu, kakor se je to zgodilo pri četrtem vojnem posojilu. Subskripcijska cena za ta vrednostni papir znaša 92,50%, o čemer se ne sme pozabiti, da se ta znesek še zniža, ker se podpisovalnice na korist podpisovalcem odpovedo proviziji. 5 1/2 letni državnozakladni listi se izdajo po kurzu 96,50%, od katerega zneska se istotako odbije nagrada podpisovalnic.

Podpise na V. vojno posojilo sprejemajo predvsem c. kr. poštnohranišni uradi, vse državne blagajne in davkarje, potem banke, hranilnice, menjalnice, kreditne družbe itd., kjer dobe podpisovalci tudi vsa tozadевна podrobna obvestila in pojasnila.

Rastoči vspehi dosedanjih vojnih posojil in zlasti sijajni izid IV. vojne posojila so dokaz za neupogljivo moč našega gospodarskega življenja in neomahljivo zupanje ljudstva v bodočnost naše države. Ta velikanski, za odločitev vojne pomembni vspeh imamo zahvaliti razumni razsodnosti najširših ljudskih krogov in preudarnemu skupnemu delovanju vseh gospodarskih sil.

Oddaja V. vojne posojila nas stavi znova pred nalogo, da napnemo vse sile in slavnim zmagam naših nepremagljivih armad pridemo še sijajno zmago na gospodarskem polju.

Od oddaje IV. vojne posojila so naše hrabre čete in one naših zvestih zaveznikov strašnemu, mnogo mesecev se pripravljajočemu navalu na vseh bojnih črtah z brezprimernim junaštvom kljubovale, in ko se je našim sovražnikom konečno posrečilo, Rumunijo privedi do izdaje in zahrbtnega napada na prejšnjega zaveznika, tedaj se je jasno pokazala neizčrpiliva vojaška moč osrednjih držav v uničujočih udarcih, katere so zadale novemu sovražniku. Velika ozemlja sovražnih dežel imamo kot dragoceno jamstvo za zmagonosni konec trdno v rokah in z neomajno nado zaupamo v moč našega zmagovitega orožja.

Tudi gospodarski in finacijski odnošaji so se nadalje povoljno razvili, vojni

izdatki so bili skoro izključno v prid tuzemstvu. Velikansko naraščanje pri bankah, hranilnicah in združnih kreditnih zavodih je veseli dokaz, da se niso le sredstva, ki so se odtegnila s prejšnjimi posojili na gospodarskem polju nadomestila, da marveč omogočijo razpoložljiva sredstva, ki daleko prekašajo stanje pred IV. vojnim posojilom, sijajni vspeh V. vojne posojila.

Da se zagotovi tak vspeh, katerega potrebujemo za bodočo odločitev v tem strašnem boju za obstoj države, za politično in gospodarsko bodočnost, za blagor in gorje vsacega posameznika, je treba preudarne in smotrene propagande in agitacije v vseh slojih, v vseh stanovih ljudstva.

Dobri vspeh vojne posojila je izdatno sredstvo, skrajšati vojno in jo privedi do zmagovitega zaključka ter trdni temelj gospodarstva v miru.

Ni dvoma, da se z vojnim posojilom najvarnejše naloži premoženje, ker jamči za istega cela država, celokupno premoženje ljudstva, in je država v vseh okolnostih v položaju, izpolnjevati v polnem obsegu dolžnosti napram upnikom posojila. Nesmiselno bi bilo, ako bi se država, ki ima pač dolžnost, pa tudi moč, javna bremena po možnosti posameznika enakomerno porazdeliti, hotela finacijsko pomagati s tem, da ne spolnjuje prevzetih dolžnosti, ker zamore napraviti tak odbitek pri vsakem drugem dohodku.

Popolnoma je tedaj izključeno, da bi država hotela posebej obdavčiti vojno posojilo ali pa da bi sicer izdala naredbo, s katero bi se ravno podpisovalci vojne posojila oškodovali; država ne boče postopala slabše z lastnimi upniki, kakor z imetniki drugih vrednostnih papirjev, nasprotno, šla jim bo raje na roko.

Kakor znano, je državna oprava že vgladila pot za pokritje obresti dosedanjih vojnih posojil s tem, da je odprla nove davčne vire; da je bilo to še med vojno mogoče, je gotovo dokaz za neomajno moč celokupnega gospodarstva.

Vsi na delo za podpisovanje za V. avstrijsko vojno posojilo! Meščani, trgovci, obrtniki, kmetovalci, poslušajte glas domovine! Naša sveta dolžnost je, da se radevolje odzovemo njenemu klicu in ji damo, kar zahteva od nas! Brez odlašanja hitimo in podpišimo V. vojno posojilo! Preskrbimo našo hrabro armado z vsem, kar potrebuje in uverjeni bodimo, da nam bo izvojevala sijajno zmago in zagotovila časten in trajen mir!

Gregorčiču v spomin.

Na bregu ob Soči je stalo drevo,
dajalo je cvetje in sadje sladko.
In s tega drevesa prečudežnih vej
zvenelo je petje naprej in naprej.

Kdor tega drevesa okušal je sad,
začutil je v srcu skrivnostno pomlad,
obenem zaslišal milobni je spev,
kot slušal bi rajskega petja odmev.

Žal, tega drevesa ob Soči ni več,
pred leti porušil ga smrtni je meč. —
Oh ne! Le nad zvezde, v prelepo nebo,
presadil je Večni to krasno drevo.

To bil si Gregorčič, naš slavni poet,
spomin tvoj med nami ostane nam svet.
Trpel si in delal za borni naš rod,
odvračal si ljudstvo od narodnih zmot.

Prešerne duhove si s petjem krotil,
krivico si grajal, pravico slavil.
Budil si na delo, bodril za krepost,
v obupana srea si vlival sladkost.

Goreče si prosil nam sreče z neba,
da Večni po milosti z nami ravna...
Le v svojih prerokbah nam bil si strašan,
ker vojske krvave oznanjal si dan.

Sedaj se vrši prej označeni boj,
tvoj dom razdejal nam sovražni je roj...
Naj tvoje molitve usliši Gospod:
naj skoraj osreči slovenski naš rod!

Minilo nam danes deset je že let,
odkar si usahnil Slovenije cvet.
Tvoj duh pa med nami živi še krepak,
to v delih spričuje premnog naš junak.

Junak je Slovenec, ko kliče dolžnost
ga v boj za cesarja, za sveto prostost.
Junak, ki ne plaši se smrti ne ran,
ko v boj za cesarja, za dom je pozvan.

Kdor to zanikuje, je grdi slepar,
krivico nam dela, državi je v kvar...
Kako bi v resnici bil on domoljub,
ki vest otežuje zavisti mu strup? —

Pod žezlom Habsburškim slovenski naš rod,
na lastni naj zemlji bo lasten gospod.
Naj skoraj utonil bi v Soči sovrag,
naj dom naš raduje se Avstrije zmag!

Podpiraj nam prošnje naš slávni poet,
spomin tvoj med nami ostane naj svet.
Naj vrne se zvezda nam srečnejših dni,
naj narod slovenski svobodno živi!

Br. Gervazij.

Jutri, 24. novembra dopoldne ob 10. uri je deset let, kar je nehala leta 1906 utripati srce velikega pesnika Simona Gregorčiča. Da, deset let je minilo, kar je za vedno zatisnila smrt oči pesniku, apostolu miru, oznanjevalcu ljubezni do Boga, do domovine in slovenskega naroda. Pred desetimi leti je nehala biti ono blaženo srce, ki se je vsikdar veselilo vsakega napredka in vsakega uspeha med Slovenci, srce, ki je živelo le za Boga in za srečo in slavo svojega naroda. Umrl je pred desetimi leti mož, jeklen značaj, kateremu ni bila usoda nikdar mila, a ga vkljub temu ni nikdar upognila. Umrl je pesnik Simon Gregorčič in se vrnil nazaj v svoj ljubljenski planinski raj ter nas zapustil za vedno. —

In vendar, Gregorčič nas ni zapustil! Nismo od njega ločeni. Le njegovi zemeljski ostanki so se vrnil v domovino, da se odpočijejo v domači grudih, a njegov duh s svojimi veleumotvornimi pesniškimi proizvodi plava vedno nad nami, nad slovenskim narodom in bode vedno plaval in učil njegove sinove in hčere ljubezni do Boga, do cesarja in domovine, do naroda. Naš je bil Gregorčič in ostane naš; vedno bo živel med nami in slovenskim ljudstvom.

† Kanonik Fr. Povše.

Našega ljubljenege kanonika Povšeta ni več! — Umrl je v torek 21. novembra ob 4. uri zjutraj po dolgem bolehanju v kolegijatnemu kapitelju v Novem mestu v častitljivi starosti 87 let. Takoj se je raznesla žalostna vest po vsem mestu in v okolici in slišal se je le en glas: „Svetnik se je preselil v nebesa!“ Da, sveto je živel in sveto umrl velečastiti gospod kanonik in biserni mašnik Franc Povše.

Rajni se je rodil 24. avgusta l. 1829. na Trebelnem na Dolenjskem kot sin krščanske poštene Povšetove hiše. Gimnazijo je najprvo obiskoval v Novem mestu in potem v Ljubljani, kjer je dovršil tudi bogoslovne študije z izvrstnim uspehom. Dne 31. julija leta 1853. ga je posvetil v mašnika pokojni knezoškof ljubljanski Anton Alojzij Wolf.

Kot kaplan je g. Povše služboval v Borovnici, na Vačah, v Radečah pri Zidanem mostu in v Polhovem gradu. Kot samostojni dušni pastir (lokalist) je bil v Črnem vrhu nad Polhovim gradcem in od majnika leta 1875. do sv. Jurija leta 1893.

pa kot župnik na Ježici pri Ljubljani. Od tedaj je živel vedno delaven do svoje smrti kot kanonik kapitelja v Novem mestu.

Marljiv še kot dijak je bil na vseh službah zares goreč in vnet delavec v vinogradu Gospodovem; ni se ustrašil nobenega truda in napora, kjer je šlo za čast božjo in za blagor bližnjega. Kjerkoli je služboval, vse ga je ljubilo in vse se ga je še vedno rado spominjalo s hvaležnostjo. Pokazale so to mnogobrojne čestitke, ki jih je prejel pokojnik od svojih nekdanjih faranov pismeno in ustmeno povodom njegovega bisernega jubileja, 60 letnega mašništva, kateri praznik je obhajal 3. avg. leta 1913. v kapiteljski cerkvi na najslavesnejši način, čil in zdrav. Pa tudi v Novem mestu si je pridobil srca vseh. Ni ga človeka, ne meščana, ki bi visoko ne spoštoval, ljubil in častil prečastitega gosp. kanonika Povšeta.

Dičile so pa zares rajnega gospoda kanonika vse čednosti in vse lastnosti zvestega služabnika Gospodovega: pobožnost, gorečnost, ponižnost, miroljubnost, ljubeznivost in prijaznost do vsacega, učenost in vsestransko znanje. Bil je imeniten govornik, moder spovednik in tolažnik bolnih in

žalostnih; imel je vseskozi usmiljeno srce do revnih in vedno polne roke do siromakov in prosilcev. Živel je skromno; bogastva ni poznal; pri vsem tem pa je bil vedno gostoljuben in postrežljiv. Najdražji prestol mu je bila spovednica, v kateri je rad sedel do skrajne meje onemoglosti, ker vse je hotelo le njegovega sveta. Bolniška postelja pa mu je bil navadni obisk, kamur ga je vsikdar vleklo njegovo duhovsko skrbno srce. Skratka: bil je zares pravi vzor duhovnikom in krasen vzgled vernikom — duhovnik po Srcu Jezusovem.

Za njegove vsestranske zasluge ga je tudi presviti cesar sam odlikoval l. 1908. z viteškim križem Franc Jožefovega reda. Odlikovan pa je bil tudi s kolajno za 40 letno zvesto službovanje. Pokojnik je bil ravnotako udan državljan in veliki častilec Franca Jožefa I.; vedno je rad in s posebnim navdušenjem govoril o našem dobrem vladarju in o njegovih vrlinah. Večkrat je ponosno povdarjal, da je s cesarjem skoraj ene starosti, četudi je bil g. kanonik leto dni starejši od njega. — Kdo bi si mislil, da bodeta oba častiljiva starčka isti dan na mrtvaškem odru in skupaj stala pred večnim Kraljem in Sodnikom! Zares, nezapopadljivi za skromen človeški um so ukrepi neskončne Previdnosti božje! — Bog jima naj bode neskončno plačilo za njihova dobra dejanja, ki so nju spremila pred pravičnega Plačnika!

Po isti poti, po kateri je hodil ljubeznivi starček Povše toliko let dan na dan v svetišče Gospodovo, smo spremili danes njegovo mrtvo truplo v pretužnem sprevedu v kapiteljsko cerkev, kjer je daroval ob veliki asistenci milostljivi g. stolni dekan in kanonik Matija Kolar iz Ljubljane slovesno opravilo za blagor duše svojega dragega prijatelja. Navzočih je bilo v cerkvi velika množica častilcev rajnega iz mesta in okolice in lepo število duhovnih sobratov od blizu in daleč, vsi odeti v žalno obleko. Vsi, vsi smo prihiteli in se zbrali okoli njegove krste, da izkažemo svojemu nepozabnemu dobrotniku in preljubljenemu duhovnu zadnjo čast, ljubezen in hvaležnost ter se še enkrat poslovimo od njega ob odprtjem grobu.

Spomenik mu bode pa vedno živel v naših srcih, katera so se ogrevala ob čistem in svetem žaru njegovega plemenitega življenja. Spomenik mu bode živel v naši duši, dokler nas Bog ne združi z njim v raj. Da bi se to uresničilo, prosimo naj blaženi rajni Boga za nas! —

Naznanilo naročnikom.

Kakor smo v zadnji številki naznanili, smo priložili našim naročnikom-dolžnikom, ki navadno po pošti pošljejo denar, položnice z označbo dotične svote, koliko nam je dolžan z vštetim letošnjim letnikom. Prosimo, upoštevajte in nam blagovolite denar takoj nakazati po položnicah! Upamo, da nam ne bo nihče zameril, če prosimo za svoj trud in za svoje žrtve, ki jih imamo v toliki meri z izdajanjem Dol. Novic, tudi svojega malega in zasluženega plačila.

Vojni pregled.

Italijansko bojišče. — O uspehih devetih laških ofenziv, kakor se poroča iz vojne stala 18. t. m., sovražno časopisje, posebno italijansko, v zadnjih bitkah na Goriškem priborjenih uspehov ne more dovolj pretiravati. Temu pretiravanju nasproti navedemo sledeča dejstva: Dozdaj so bile naše čete na Primorskem devet obrambnih bitk ter se v istih naša bojna črta severno Solkana ni izpremenila. Na Goriškem, kjer so polagoma skoraj vse čete sovražne vojske nastopile, je sovražnik pridobil v poldrugoletni vojski največ 12 km na prostoru, katera pridobitev pa ga je stala veliko nad milijon krvavih izgub. V štirih bitkah, katere so se bile od začetka avgusta, so Italijani izračunali, kakor vže znano, da so ujeli 40.000 mož. Mi pa smo na jugozahodni bojni črti

samo enkrat napadli in ujeli 50.000 Italijanov in zaplenili nad 300 topov. — Kakor se uradno 19. t. m. poroča, so naši vzeli v Vipavski dolini južno Bilj italijanski jarek in ga zasedli ter pri tem ujeli 4 častnike in 120 mož. — V sled napada naših letalcev v noči od 11. do 12. na Padovo je bilo, kakor poroča „Agenzia Stefani“ 20. t. m. ubitih 86, ranjenih pa 20 oseb; 9 rodbin je popolnoma uničenih. Mož, med njimi vojaki, je bilo več ubitih, kakor se je prvotno poročalo.

Rusko bojišče. — Po avstrijskem uradnem poročilu 19. t. m. je južno krilo obstoječe iz pod višjim poveljstvom generalobrsta nadvojvode Karla stoječih zveznih čet, priborilo v zadnjih dneh popolno zmago; čete armade generala Falkenhayna priborile so si v boju pri Targuiu izhod s pogorja ter dosegle z v Motru dolini napredujočo kolono železnice, ki vodi iz Verciorova v Craiovo. Trdovratni rumunski odpor, katerega so izvajali Rumuni v ljuhtih protisunkih, je bil zaman. Tudi na obeh straneh reke Olte napredujoče avstro-ogrske in nemške čete dosegle so med trdovratnim borenjem vznožje pogorja ter prekoračile 18. t. m. črto Calimanesti-Suici. Vsi rumunski napadi tu kakor tudi severno Campolunga so se izjalovili. V Valahiji ujele so zvezne čete od 1. novembra dalje 189 rumunskih častnikov in 19.338 mož ter zaplenile 26 topov 17 municijskih voz in 72 strojnih pušk. Na sedmograški vzhodni črti južnovzhodno Tölgyesa odbile so bavorske čete armade generala Arza ruski sunek. Dalje proti severu nobenih posebnih dogodkov. Kljub trdovratnemu odporu rumunskih čet priborile so si zvezne čete vhod v nižavo Valahije in smelo pričakujemo nadaljnih uspehov.

Zahodno bojišče. — Kakor javlja nemško uradno poročilo 19. t. m., se sme po že nekaj dni trajajočem ognju na nemške postojanke, soditi, bodo Angleži na obeh straneh Ancre nadaljevali svoj napad. Včeraj 18. t. m. za sovražno bojno črto pojavljajoča se konjenica ter na vse zgodaj nastalo vedno živahnejše streljanje naznanjalo je nov velik poiskus, da se predre nemška bojna črta. Toda ta poiskus izjalovil se je krvavo za Angleže ter jim prinesel le na malo krajih brezpomembne uspehe na prostoru. Angleškemu navalu so trdovratno kljubovale ter ga ustavile čete, ki stoje pod poveljstvom generala Fuchsa in pl. Marschalla. Nemci so se umaknili jugozahodno Serre-Grandcourta in na nekih točkah južno od vasi ter stoje v vže poprej prirejanih postojankah na južnem bregu Ancre. Vse druge točke te ponovno napadene, 12 km široke črte, držale so hrabre nemške čete ali pa jih s protinapadom zopet nazaj priborile. V odseku južno Saily-Sailisel uvedel je ljuht topniški ogenj napade, kateri so se pa na severozahodnem robu gozda St. Pierre-Vaast izjalovili.

Balkansko bojišče. — Bulgarsko uradno poročilo 18. t. m. javlja: Na macedonski bojni črti v odseku Velusina-Noleven živahen topniški ogenj. Sovražnik je ponovil svoje napade v loku Črne, a bil je krvavo odbit. Izjalovili so se tudi napadi, katere je izvedel sovražnik v noči od 17. na 18. t. m. v okraju vasi Grunište in Nonte. Zahodno Vardarja slaboten in vzhodno reke živahen topniški ogenj s presledki. Ob vzhodni Belasice planine in na črti ob Strumi manj živahno topniško delovanje. Poizkusi manjših sovražnih oddelkov, da bi v megli prodrali, so se izjalovili. Mir vlada na obrežju egejskega morja. — Nemško uradno poročilo 19. t. m. pa javlja, da se vrše na bojni črti v Dobruđzi boji s patroljami in da je pri Silistriji topniški ogenj in ogenj pehote postal zopet živahnejši. Od macedonske bojne črte pa javlja isto poročilo, da so nemško-bolgarske čete, potem ko se je sovražniku posrečilo, da je na višini 1212 dosegel uspehe, zasedle postojanko severno od Monastirja ter prepustile sovražniku Monastir.

Razna bojišča. — Iz turškega glavnega stana 18. t. m. se poroča: Razen o delovanju patrolnih oddelkov in letalcev ni od bojnih črt Evfrata, Tigrisa in Perzije nič posebnega poročati. Del turških iz Hamadana odposlanih čet, prodiral je proti Sultanabad, 150 km južnovzhodno Hamadana, prepočil ruske konjeniške oddelke, na katerega je naletel, ter došel do 15 km od Sultanabada. Napad, katerega so Rusi z delom njih bojnih sil proti turški meji pri Revandusu poizkusili podvzeti, so Turki z velikimi izgubami za Ruse preprečili. — Na Kavkaški bojni črti, kjer se je Rusom s pomočjo ognja strojnih pušk posrečilo udreti v neko naprej potisnjeno turško postojanko v širini 100 metrov, so Turki Ruse s protinapadom zopet vrgli iz postojanke ter jo popolnoma zopet osvojili.

Na morju. — K. ur. Berlin 20. t. m.: „Lokalanzeiger-jev“ dopisnik iz Stockholma poroča natančneje o velikanski eksploziji v luci Arhangelsk. Po tem poročilu je bilo uničenih sedem parnikov s skupno 27.000 tonami. Luka, katera je bila polna ladij, bila je podobna ognju v peklju, kateremu so v luki nahajajoče ladje poskušale uteči, pri čemur jih je bilo najmanj dvajset težko poškodovanih. Na suhem uničena municija se ceni na okolu

80 milijonov rubljev. Skladišča tovarnarjev za izdelovanje volne v Moskvi, v katerih je bilo blizu 20.000 bal volne so popolnoma pogorela. Dve tovarni za gumi imajo škode 15 milijonov rubljev. Pogorel je celokupni park za avtomobile nove avtomobilne zveze Petrograd-Moskva. Vojni minister označil je to nesrečo baje kot najtežji poraz Rusije. Dopisnik dalje poroča, da je angleški poslanik zahteval, naj Anglija zasede luko, da prepreči nadaljnje posledice brezuspešnega ruskega straženja.

Domače in tuje novice.

V žalnih zastavah je vsled smrti našega preljubega vladarja Novo mesto, Kandija-Šmihel in okolica. Vse žaluje po svojem najboljšem Očetu, želeč mu za sluzeni rajski odpočitek.

Osmina po rajnem g. kanoniku Fr. Povšetu bo v torek 28. novembra v kapiteljski cerkvi ob 9. uri zjutraj.

Razglas. Izkaznice za sladkor, in sicer za čas od 26. novembra do 23. decembra 1916 v Novem mestu bivajočim in opravičenim strankam se bodo oddajale v mestni hiši pritlično na desno kakor sledi:

V soboto, dne 25. novembra 1916

dopoldne:
od 9. do 10. ure za hiš. št. 1 do 60
„ 10. „ 11. „ „ „ „ 61 „ 120
„ 11. „ 12. „ „ „ „ 121 „ 180

popoldne:
od 2. do 3. ure za hiš. št. 181 do 240
„ 3. „ 4. „ „ „ „ 241 „ 300

Mestna hranilnica v Novem mestu bo tudi za peto vojno posojilo subskripcije nabirala, kakor pri četrtem vojnem posojilu, proti najnižji ceni. Hranilnica tem potom objavlja, da hoče vse storiti, da ljudstvu olajša pridobitev teh tako dobro se obrestujočih papirjev. Svojim vložnikom bo v namen vojnega posojila nemudno izplačala vsako vsoto hranjenega denarja. Nakup teh papirjev bo brez vsega dobička poskrbela; in ker je od vis. vlade za to opravičena, bo na željo vrednostne papirje v shrambo in oskrbovanje prevzela. Daljna tozadevna pojasnila se dobé ob uradnih urah v Mestni hranilnici.

Poročil se je v Novem mestu 19. t. m. g. Jožef Lutshoungg, delovodja drž. žel. v Ljubljani, z gđeno. Ano Plaper iz Novega mesta. Obilo sreče!

Poročil se je 19. novembra v Šmihelu g. Janez Blatnik, artilerijski četovodja in posestnik v Čermošnjicah pri Novem mestu, z g. Alojzijo Lesar, posestnika hči iz Sel pri Ratežu. Po svojih umrlih stariših je prevzel posestvo in znano gostilno pri „Johani“ in je nujno potreboval gospodinjje. Nevesto mu je bila izbrala že njegova blagopokojna mati, s katero se je poročil v trdni nadi, da bo zmožna za časa vojske sama voditi gospodarstvo in obrt. Novoporočencema častitamo kar najprisičneje. Dal Bog obilo blagoslova!

Poročil je g. Franc Vovk, žel. kurjač, doma iz Polhovca pri Št. Jerneju, g. Marijo Novak, c. kr. drž. cestarja hči v Kandiji. Poroka je bila v nedeljo 19. novembra 1916 v Šmihelu. Čestitamo!

Umril je 19. novembra v Irčivasi pri Novem mestu občeznani in spoštovani posestnik, mizar in občinski svetovalec, g. Jurij Košir, po dolgi, hudi bolezi, previdne s sv. zakramenti, v starosti 63 let. Pogreb je bil 21. novembra, po opravljeni sv. maši, na pokopališče v Šmihelu. Naj počiva v miru!

Desetletnico smrti Simon Gregorčiča bodo v Ljubljani jutri 24. novembra po vseh mestnih ljudskih šolah primerno proslavili. Tako je sklenil mestni šolski svet. — Pričakovati pa je, da bi vsa šolska mladina na Kranjskem obhajala to desetletnico smrti slavnega pesnika v kakoršnikoli obliki in na način, ki bi ga naj odredili krajni šolski sveti po mogočih časovnih in krajevnih razmerah. Simon Gregorčič gotovo zasluži vso ljubezen in častenje od strani šol in da si ga prav učeča se mladež zapiše za večno v spominsko knjigo svojega srca.

Umrla je v Ljubljani tudi Dolenjecem dobro znana, občezislana in prijazna gospa Jerica Klein roj. Keber, soproga trgovca g. Julija Klein. Blaga pokojnica je bila dlje časa bolana ter je končno dne 15. nov. po mukopolnem trpljenju, previdena s sv. zakramenti, mirno in bogu vdano zaspala za vedno, stara 47 let. Lep pogreb je bil dokaz, da je bila umrla splošno priljubljena pri vseh slojih prebivalstva. Kdorkoli jo je poznal, jo je spoštoval vsled njene ljubeznivosti in vlnudne postrežbe in prijetnega značaja. Za njo žalujejo dober soprog in neotolažljiva sinova. — Bog ji daj večni mir in pokoj!

Prosti šolski dan je bil v Novem mestu 20. novembra povodom godu pokojne cesarice Elizabete. Zjutraj so se udeležile gimnazija in vse ljudske šole s svojim učiteljsvom sv. maša za blagopokojno cesarico.

Vojna odlikovanja Novomeščanov. V priznanje posebno zvestega službovanja pred sovražnikom je prejel srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje g. Gregor Zorec, rač. podčastnik I. razr. pri 3. gor. art. p. — Za hrabrostno zadržanje pred sovražnikom pa so dobili naslednja odlikovanja: gosp. Anton Kos, stotnik 87. pp., najvišje pohvalno priznanje, vojaški zaslužni križec 3. razr. z vojno dekoracijo in red železne krone 3. razr. z vojno dekoracijo; g. Anton Jasbec, stotnik 27. pp., vojaški zaslužni križec 3. razr. z vojno dekoracijo; gosp. Janez Loger, stotnik 12. polj. topn. p., bronasto vojaško zaslužno svetinjo, srebrno vojaško zaslužno svetinjo in vojaški zaslužni križec 3. razr.; g. Henrik Sabothy, stotnik 93. pp., vojaški zaslužni križec 3. razr. z vojno dekoracijo; g. Janez Moll, stotnik 27. pp., srebrno vojaško zaslužno svetinjo; g. Karl Brzin, poročnik 27. pp., srebrno hrabrostno svetinjo 2. razr.; g. Ferdinand Mikolič, dragonec 5. p., bronasto hrabrostno svetinjo. — S ponosom čestitamo hrabrim vojakom-domačinom!

Odlikovanje. Dne 6. novembra je v navzočnosti župana g. Martina Bajuk, občine Božjakovo, gosp. stražmojster Habjan pripel g. Jožefu Nemanjč, posestniku v Želebeju, občine Božjakovo, veliko srebrno hrabrostno svetinjo. Čestitamo.

Radeckijev veteran. Dne 7. novembra je umrl v Podturnu pri Toplicah 86 let stari Janez Vrtar. Udeležil se je bojev pri Kustoci. Najrajše je povedal o nekem spopadu v cerkvi zraven Kustoce, ki je bil tako silovit, da je tekla kri iz cerkve. Do zadnjega se je zanimal za Dolenjske Novice zato mu bodi tukaj skromen spominek. Naj počiva v miru nekdanji hraber junak!

Henrik Sienkiewicz je umrl 15. nov. zvečer v Vevey. Pokojnik je bil največji poljski pisatelj. Zadelga ga je srčna kap. Rojen je bil leta 1845 ter je bil sedaj v 71. letu. Nikdo ni tako ljubil svoje domovine, nikdo se ni tako globoko poglobil v vso njeno nesrečno usodo, posvetil Poljski vso svojo umetniško silo, celo svoje življenje, kakor največji sin Poljske Henrik Sienkiewicz. Blag in večni mu spomin!

Uradne vesti.

Spravljanje nadomestil za krmo in steljo. V smislu izjave c. in kr. 5. armadnega poveljstva je pričakovati velikih težkoč in tudi zamud v dovažanju krme in stelje, ki se potrebuje za armado, to pa vsled tega, ker se mora dovažati izključno iz zaledja in ker se je isto tudi lani opažalo. Vspricho teh okoliščin je moralo 5. armadno poveljstvo (od. Q) že sedaj vse potrebno ukreniti, da se bo v bližajoči se zimi uporabilo vsa nadomestila za krmo in steljo, kar jih je le mogoče dobiti na Kranjskem. Podrejenim poveljstvom, četam, z avdom in posestvenim častnikom se je naročilo, da čim prej prično z dobavljanjem ozir. spravljanjem koruznice in priroke za krmo ter praprotjo, resjem in drugim šavjem za steljo; seveda je treba pri tem paziti na to, da se gozdne in druge kulture ne okvari. Okrajnim glavarstvom in mestnemu magistratu je naročeno, da podpirajo tozadovna stremljenja vojaških organov ter tudi sama podvzamejo take

akcije. Prebivalstvo naj se po končani jesenski posetvi vzpodbuja, da začne spravljati označena nadomestila za krmo in stelo ter jih izroči proti odškodnini vojaški upravi. Za meterski stot koruznice ali pirike se plačuje 4 krone; za dovoz pod 5 km 1 krono, nad 5 km pa 2 kroni. Voziti bi jih bilo na postaje, kjer so vojaške formacije in sicer samo iz krajev, ki so manj kakor 10 km oddaljeni od železniške postaje. Ta nadomestila je treba, ker se prevažajo po železnici, pravilno stisniti in če to ni mogoče, pa vsaj v otepe zvezati. V prvem slučaju znaša odškodnina 1 krono, v drugem pa 50 vin. za meterski stot. Če je najmanj en vagon take krme ali stele skupaj in se nobeni vojaški formaciji ne more izročiti, tedaj naj dotično županstvo obvesti intendantco 5. armadnega poveljstva, vojna pošta 508, ki bo vse potrebno odredila glede prevoza tega blaga. Spravljanje in zbiranje nadomestil za krmo in stelo je stvar poveljstev, čet in zavodov za pokritje lastne potrebščine. Posestniki, ki imajo več stele kakor jo sami rabijo, pa naj jo proti odškodnini prepuste vojaški upravi. Pri tem bi prišla v prvi vrsti praprot v poštev. Odškodnina se določa od slučaja do slučaja. Tudi državnim in zasebnim gozdarskim uradom kakor tudi lastnikom gozdov je položiti na srce, da dovolijo spravljanje stele po svojih gozdovih, seveda brez oskoderovanja nasadov itd. Stelja se sme grabiti samo z dovoljenjem lastnikovim in samo na tistem prostoru, ki je bil za to izrecno določen, pri čemur je posebno paziti na mlade gozdne nasade in slične naprave.

Oves za državne žrebce, ki so v zasebni rejli. Lanski razpis c. kr. poljedelskega ministrstva, ki določa izmero ovsu, ki se sme porabiti za krmiljenje državnih žrebcev v zasebni oskrbi, ostane v veljavi tudi v skalalni dobi leta 1917. Po tem razpisu dobi tak žravec po 1 kg ovsu na dan, 14 dni pred pričetkom skalalne dobe in potem dokler traja ta doba pa se sme pokrmiti po 5 kg ovsu na dan za vsakega takega žrebca. Posestniki, ki imajo v rejli ozir. oskrbi državne žrebce, pa niso pridelaži za krmiljenje potrebnega ovsu, lahko prošijo zanj pri svojem okrajnem glavarstvu. Temu zaprosilu se mora priložiti: 1. Potrjeno domačega županstva o tem, koliko žrebcev oskrbuje, potem koliko ovsu je pridelaž ozir. koliko ga ima v to svrhu na razpolago 2. Potrjeno pristojne žrebčarske postaje o številu žrebcev (njih imena in temeljne številke), ki so v zasebni oskrbi. Okrajno glavarstvo bo došlo prošnje nenadoma odstopilo vojno zbitno-prometnemu zavodu. Leta nakaže oves v označeni izmeri in obvesti prosilca, pri katerem komisijonarju more dobiti nakazani oves in na kakšen način se ga plača. Prosilec mora seveda poslati za oves svoje vreče.

Oprostitev moštva v svrhu kmetijskih in gozdarskih del. Na predlog poljedelskega ministrstva je izdalo vojno ministrstvo v svrhu nadaljnjega nujnega pospeševanja kmetijskih in gozdarskih del z odlokom z dne 7. t. m. sledečo odredbo. Potom odloka vojnega ministrstva z l. 1916. do 30. novembra 1916 ali od kakega vojaškega osrednjega urada do 30. novembra 1916 odredene oprostite moštva v svrhu kmetijskih in gospodarskih sil se zaenkrat podaljšajo do 31. decembra 1916. Politične okrajne oblasti potrdijo to podaljšanje na oprostilnih izvidnicah. Te oprostite kakor tudi od kakega vojaškega osrednjega urada preko 31. decembra 1916 odredene oprostite moštva v svrhu kmetijskih in gospodarskih del se zamorejo, pod pogojem, da je nadaljna oprostitev preko 31. decembra 1916 še neobhodno potrebna in da odgovarja tudi pogojem odloka vojnega ministrstva, podaljšati zaenkrat do 31. marca 1917. Kdo naj se oprostijo v nadalje, o tem odločajo politične okrajne oblasti.

Cene jajc. Uradno se nam poroča: Vsled rastočega pomanjkanja jajc, ki je z ozirom na sedanji letni čas deloma utemeljeno, so se v zadnjem času v trgovini z jajci pojavile zelo obzvalovanja vredne nezdave razmere. Cene jajc presegajo že vse meje in čisto se že dogaja, da se zahteva za eno samo jajce 40 vin. Postala je že neizogibna potreba, da se ti silni izrodki v interesu splošne oskrbe zatro. Deželna vlada se je radi tega lotila ureditve cen za jajca za celo deželo. Z danes razglašanim ukazom so se določile za nadrobno prodajo jajc naslednje najvišje cene: a) za ozemlje mesta Ljubljane, in sicer za prodajo pridelovalcev (kmetovalcev) 28 vin. in za prodajo v obrtniški trgovini 32 v za en komad; b) za druge dele dežele, in sicer za prodajo pridelovalcev 20 vin. in za prodajo v obrtniški trgovini 24 vinarjev za en komad. Te najvišje cene upoštevajo popolnoma večje produkcijske stroške in izpremenjene gospodarske razmere. Pričakovati se sme tedaj, da kmetovalci svoje zaloge ne bodo več zadrževali, kot dosedaj, temveč da jih bodo prostovoljno spravili v promet. S primernim nadzorovanjem se bo poskrbelo, da se bodo cene strogo uveljavile. Okrajnim oblastvom je naročeno, naj strogo pazijo, da se cene ne bodo prekoračile in da

se bodo prestopki z železno strogostjo kaznovali. Ako pa naj se doseže zaželjeni uspeh, je treba, da tudi občinstvo sodeluje, in oblastva pri njihovem prizadevanju uspešno podpira. Ravnotako kakor je zaničljivo počenjanje ljudi, ki zahtevajo za blago višjo ceno, kot je določena, je zaničljivo tudi počenjanje ljudi, ki ponujajo višjo ceno, da pridobijo zase blago. Oblastva bodo kaznovala tako tistega, ki zahteva višjo ceno, kakor tudi tistega, ki ponuja višjo ceno, kajti oba sta navijalca, ki v sedanjem težavnem življenjskem boju ne zaslužita, da se jima prizanese.

V Kraškem skalovju.

Ivan je stal na visoki skali in gledal vzhajajoče solnce. V dolini je bilo še vse tiho. Prijel je tesneje svojo puško in strmel nepremično v ravnino pod seboj, kjer so bile italijanske postojanke. Že dva dni je čakal tu ali bilo ni nikogar. Njegov konj je stal nestrpen zraven njega in iskal kaj krme. Začel je piti vodo — deževnico, ki je bila nabrana v neki skalni duplini. Ivan je stopil prostovoljno v armado. Preje je bil ob italijanski meji trgovec — imel je majhno trgovino. Ko pa so mu italijanski vojaki zaprli trgovino in polovico pokradli, ker je baje zaničljivo govoril o njih, je prestopil v našo vojsko. Ponudil se je kot voditelja, saj pozna dobro vsako stezo in pot tu na Krasu. In sedaj je tu čakal sam Italijanov. Kraško pobočje je žarelo že v solnce, čeprav je bilo še-le komaj jutro. Toda on, Ivan je čakal, čakal... Nekoliko se je sklonil naprej. Tam zadaj, ob horizontu so se naenkrat pojavile majhne postave, ki so se začele počasi, čisto počasi približevati. Eden — dva — tri — štiri — pet... Pet jezdecov je Ivan spoznal. Stopali so eden za drugim varno in previdno. — Ivan se je razveselil: „Vendar imam konečno pred seboj Italijane!“ Ni se motil, dobil jih bo v pest; kajti kdor hoče tu čez mejo mora čez ta prelaz, kjer stoji on. In konjeniki sploh drugod ne morejo. Italijanom je bila ta pot gotovo dobro znana, kajti videlo se jim je po hoji, da so že mnogokrat hodili tod, ker niso iskali steze. Ivan je premišljal. Potem pa je obesil puško na rame in hitel za skale, ki so bile pogosto raztresene na tem pobočju. Počasi so prihajali Italijani bližje. Že so dosegli sprednje skale. Ustavili so konje in razjahali. Tako so ostali tiho na peščeni zemlji in gledali proti onim krajem, kjer so mislili, da bodo dobili vodo. Gotovo se jim ni zdelo popolnoma varno, zato so čakali. Ivan pa je sklonjen čepel za skalo in pazno zrl postave. Najraje bi ustrelil vseh pet naenkrat, tako bi bilo delo končano in lahko bi jezdil dalje. Toda tako postopanje ne bi bilo varno. Kaj če ne bi vseh zadel, potem je on otrok smrti. Italijani so se začeli premikati. Le eden je obstal in je prijel vajeti kônj, štirje ostali pa so v velikih presledkih korakali pazljivo proti skalam, kjer je bila deževnica.

Zdaj je vedel Ivan, kaj mora storiti: „Postrelil bom konje in potem se bom spravil na posamezne vojake.“ — Počasi je položil puško na skalo, meril dolgo časa in — sprožil. Zategnjen pok je odmeval od pečin. Nekaj jastrebov je zletelo hipoma iz skal na vse strani. Še parkrat se je zasvetilo iz puškine cevi kot blisk, še par rezkih pokov in že so ležali vsi konji z iztegnjenimi nogami na peščenih tleh. Le tu pa tam se je kaka noga še premikala, potem je bilo vse tiho in mirno. Oni vojak, ki je stal pri konjih je v prvem strahu skočil za neko skalo, medtem, ko so drugi štirje iskali v pesku in skalah kritja. Ivan je postal pazljiv. „Tako“, si je mislil, „konji so že uničeni in zdaj pridejo še Italijani na vrsto! Kje je pač ostal sprednji?“ Ivan je malo pogledal v ravnino ob strani. Dolgo je bilo vse tiho. Konečno se je v pesku nekaj premikalo. Ivan je pomeril in sprožil. Naenkrat pa se je utrgal drug strel, kot odmev in pesek je prasnil v Ivana in ob istem času je on začutil skelečo bolečino v levni strani. Pogledal je in videl za neko

skalo Italijana, ki je ravno meril s puško. Ivan se je vrgel na tla, valil se ob pobočju in se skril za skalovjem. Tukaj je truden obstal. Vsa njegova leva stran je gorela kot ogenj in z vsakim utripom srca je kapala rdeča kri skozi raztrgano suknjo. Ustrašil se je, toda kljub takemu položaju ni obupal. Še se bo boril dokler ne pobije vseh pet ali pa on pade mrtev. Zaprl je oči, ker ga je obšla nekaka slabost, potem pa se je plazil proti oni skalni duplini, kjer je bil skrit prvotno. Italijanski vojak, ki je preje streljal je pogledal iz skale. „Pustimo ga zdaj, Avstrija,“ je rekel proti onemu, ki je prej stražil konje, „saj sem ga ustrelil. Padel je kot zajec.“ Umolknil je, kajti iz skal se je začul posamezni pok puške. Italijani so se spogledali. „Kaj je bilo to?“ Seržant je zmajal z rameni: „Kdo bi vedel. Mogoče tiči še več Avstrijev skritih v skalovju. Ne pomaga nič. Ostali bomo tu to noč, jutri pa gremo tja po vodo zase, kajti dalje ne bomo mogli vzdržati v takem položaju, ko so nam postreljeni vsi konji. Molče so se vsi poskrili za skale, vzeli so svoj proviant iz posod, medtem ko je eden izmed njih stražil. Neskončno počasi so se vlekli ure. Nebo je skoro rdeče žarelo in tu ni bilo nikake sence, da bi se človek ohladil. Italijanski seržant je dal neko znamenje, kajti govoriti se jim ni zdelo varno. Vsi so se poskrili v neko duplino. Bilo je vse tiho le visoko gori v zraku je povel mogočni jastreb s kričečim glasom. Eden izmed Italijanov ga je hotel ustreliti, toda seržant mu je to zabranil. Prišli so že na višino skal. Seržant je stopal naprej, najprvo previdno in počasi, toda naenkrat je skočil z dolgim korakom čez kamenje doli. Vsi drugi so se čudili in hoteli za njim.

In glej! Pot se je razširila v duplino, kjer je bila deževnica preje. Zdaj so gotovo vsi Italijani rešeni žeje. Toda kotanja je bila — prazna, brez vode. Zraven je ležal mrtev konj. In sredi mokre dupline je ležal mrtvi avstrijski vojak — Ivan. In njegovi zobje so bili srdito stisnjeni in zaničljivo se je režal popačen mrtev obraz. Italijanski vodja je zatisnil oči z dlanjo. „Vode ni več tukaj. V vsej okolici je ni, konj nimamo! Kaj bo? Umreti moramo — žeje...“ Vsi so razumeli. Skalne stene naokoli so bile še mokre od vode, katero je mrtvi Avstrije izpil do zadnje moči in kar jo je ostalo jo je zasul s kamenjem in peskom, da ne bi prišla v roke Italijanom. Milje naokoli ni bilo nobenega vodnjaka. In zdaj so bili vsi konji uničeni! Vseh petero Italijanov se je polastil obup. Seržant je kakor brez moči padel na peščena tla.

In nad njimi, kot mirno plavajoča neizprosna usoda, so udarjale visoko v zraku peroti jastreba, ki je letel nad skalovjem... J. M.

Zopet požig v celjski okolici.

(Po „Slovencu“.)

Prebivalstvo Celja in okolice ne pride iz razburjenosti vsled požarov. Poročali smo v našem zadnjem poročilu o množičnih požarih v vaseh Savodna in Čret. V ponedeljek, 6. novembra je gorelo gospodarsko poslopje posestnika Štora v Čretu. V nedeljo, 12. novembra zvečer proti 7. uri zopet alarmira strel požarni brambi. Gorelo je zopet, in sicer vdrugič pri posestniku Štoru v Čretu. V plamenih je stal kozolec, napolnjen s koruzo, fižolom, senom in drugimi spravljenimi pridelki, kateri so vsi postali žrtev požara. Kozolec je popolnoma pogorel. Zadnjič se ga je z napornim delom posrečilo rešiti. Prva je prihitela na kraj požara naša okoliška požarna bramba in vojaštvo in nato tudi mestna požarna bramba, ki so po parurnem delu pogasile ogenj. Kljub temu, da je okolica zastražena po vojaštvu, se je zlobnemu požigalen zopet posrečilo zanetiti ogenj. Oblast je mrzlično na delu, da izsledi požigalsko bando, kar pa se ji do zdaj še ni posrečilo. Ljudstvo omenjenih vasi je razburjeno do skrajnosti.

Posestniki stražijo v nočeh tudi sami poslopja. Vojaške straže so z današnjim dnem pomnožili.

V ponedeljek, 13. novembra zjutraj ob 7. uri je gorelo pri posestniku Verstovšek na Ostrožnem pri Celju. V plamenih so stala gospodarska poslopja. Žrtev požara je bilo mnogo poljskih pridelkov, dve kravi ni eno tele. Tudi tukaj pravijo, je zažgala zlobna roka, in sicer neki moški, katerega so videli zbežati v bližnji gozd Dobravo.

V noči od četrtega na petek proti 11. uri je nastal ogenj v starem poslopju okrožnega sodišča, kjer je sedaj nastanjeno vojaštvo. Vnelo se je v dimniku vsled premočne zakurjenosti. Po parurnem gašenju so ogenj pogasili. — V petek proti 11. uri dopoldne je gorel kozolec nekega posestnika v Arji vasi pri Celju. Zažgali so igrajoči se otroci.

Nadalje se poroča iz Celja: Kakor se vidi iz požarov v zadnjih dneh, požigi v naši okolici nočejo pomehati. Prebivalstvo naših okoliških vasi cele noči vsled strahu ne gre k počitku in poleg orožništva straži svoje domove. Pa v kljub temu gori vsako noč redno naprej. V noči od torke na sredo proti 11. uri zopet naznani strel ogenj. Gorelo je v eno uro oddaljenem kraju od Celja, Sv. Nikolaj v občini Škofja vas. V plamenih je stala hiša in gospodarsko poslopje nekega tamšnjega posestnika. Vse je s poljskimi pridelki vred postalo žrtev požara. Zgorelo je tudi več repov govedi. Škoda je ogromna. Čudno je pri teh zanetljenih požarih, da se ogenj s strahovito naglico razširi in je vsako gašenje z uspehom nemogoče. Vsako poslopje je v najkrajšem času kup pepela. Orožništvo je aretovalo do zdaj štiri sumljive osebe, glavnih zločincev pa do zdaj še ni bilo mogoče izslediti.

Loterijske številke.

Trst, 15. novembra 75 57 79 9 25

U 510/16/6

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

Obtoženi Janez Ferlič, 52letni, oženjen, kremlar v Rudolfovem, že kaznovan

je kriv

da je meseca septembra in oktobra v Novem mestu točil — prodajal — liter vina za 2 kroni 40 h, ki ga je bil kupil liter po 1 krono 60 h. toraj zahteval, izrabljaje izredne razmere, provzročene z vojnim stanjem, za neobhodno potrebne reči očitno čezmerne cene.

S tem je zagrešil prestopok po § 18 naredbi z dne 21./8. 1916, št. 261 k. z. in se obsoja, uporabljajoč § 261 k. z. na 30 kron eventuelno eden teden zapore in 20 kron event. 2 dni zapore.

Po § 23 se določa, da se ta rzsodba brez razlogov objavi v časopisu „Dolenjske novice“.

Vsled priziva je c. kr. okrožno kot prizivno sodišče gori omenjeno kazneni spremenilo in obtoženco sodilo v 70 kron denarne kazni, v slučaju neizterljivosti v sedemdnevni zapor in v nadaljno denarno kazen 30 K, v slučaju neizterljivosti v tridnevni zapor.

C. kr. okrajna sodnja v Rudolfovem, odd. III., dne 20. novembra 1916.

U 562/16/5

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

Obtoženi Janez Petelin, 70 let star, rojen v Dol. Kamencih, oženjen, posestnik tam št. 19, zaradi tepeža tri mesece že kaznovan

je kriv

da je meseca oktobra na Trški gori prodal lastno pridelano vino liter po 1 K 64 h — zahteval za istega pa 1 K 70 h — toraj zahteval, izrabljaje izredne razmere, provzročene z vojnim stanjem, za neobhodno potrebne reči očitno čezmerne cene.

S tem je zagrešil prestopok po § 18 ces. naredbi z dne 21. avgusta 1916 in se obsoja po § 18 omenjene naredbi, uporabljajoč § 260 b. k. z. v dvanajstini z enim trdim ležiščem poostreni zapor in v denarno kazen 30 K, v slučaju neizterljivosti v tridnevni zapor, ter po § 389 kpr. v povračilo stroškov kazenskega postopanja.

Tudi se v smislu § 23 omenjene cesarske naredbi določa, da se ta sôdiba brez razlogov objavi v časopisu „Dolenjske novice“.

C. kr. okrajna sodnja v Rudolfovem, odd. III., dne 20. novembra 1916.

Velika lepa hiša

na Glavnem trgu v Novem mestu je takoj pod ugodnimi pogoji naprodaj. V hiši se nahaja veliko let gostilna in je pripravna za mesarijo in sploh za vsako obrt in stanovanje, ker je v njej deset sob z vsemi pritliklinami. — Zraven se lahko kupi tudi precejšen vrt, ki leži tri minute od hiše in je pripraven tudi za stavbišče.

Odgovarjal bo posestnik samo pismenim potem na pismena vprašanja s priloženo petnajstvinarsko znamko. Pismena vprašanja se vpošljejo na upravništvo „Dol. Novic“.

102-2-1